

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalitieteiden laitos
Tekijä-Författare-Author Saarikkomäki, Elsa		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Nuoriin kohdistuva poliisikontrolli leimaamisteorian näkökulmasta		
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiologia: Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu -työ	Aika-Datum-Month and year 2010-04-06	Sivumäärä-Sidantal- Number of pages 112
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkielman aiheena on nuoriin kohdistuva poliisikontrolli. Tarkoituksena on kuvata 15–16-vuotiaisiin nuoriin kohdistuvan poliisikontrollin yleisyyttä, määriä ja piirteitä. Lisäksi tutkitaan sitä, mitkä tekijät selittävät poliisikontrollin kohteeksi joutumista. Tutkielman teoreettisena viitekehyksenä on kriminologinen leimaamisteoria. Tavoitteena on testata empiirisesti teorian väittämää siitä, että kontrolli ei jakaudu satunnaisesti vaan se kohdistuu valikoivasti tiettyihin henkilöihin. Poliisikontrollin valikoivaa kohdistumista on etenkin Yhdysvalloissa tutkittu laajasti.</p> <p>Aineistona on Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen vuonna 2008 keräämä Nuorisorikollisuuskysely. Kyselyyn vastasi 5826 peruskoulun yhdeksännen luokan oppilasta. Tutkimuksessa hyödynnettiin kysymyksiä, joissa nuorilta tiedusteltiin poliisin heihin kohdistamista toimenpiteistä. Lisäksi nuoria pyydettiin kertomaan avovastauksessa omin sanoin viimeisimmästä kiinniottilanteesta. Tutkimuksessa on yhdistetty kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia aineistoja.</p> <p>Poliisin toimenpiteistä on analyysissä keskitytty erityisesti poliisille kiinnijäämiseen. Tutkimuksen kvantitatiivisesta osasta selvisi, että noin joka kymmenes nuori oli kokenut poliisille kiinnijäämisen kuluneen vuoden aikana. Poliisikontrolli keskittyi erityisesti nuoriin, jotka olivat tehneet laajasti rikoksia. Kuitenkin vain pieni osa näistäkin nuorista oli ollut tekemisissä poliisin kanssa.</p> <p>Analyysissä kontrollin valikoivasta kohdistumisesta menetelmänä käytettiin logistista regressioanalyysia. Mallinnuksessa tarkastellaan sitä, mikä on nuoren rikosaktiivisuuden yhteys ja mikä on muiden tekijöiden yhteys poliisille kiinnijäämiseen. Lisäksi mallinnuksessa vakioidaan nuoren rikoskäyttäytyminen ja tarkastellaan, nouseeko esiin ryhmiä, jotka ovat muita todennäköisemmin kontrollin kohteena. Jos kontrolli kohdistuisi leimaamisteorian oletusten mukaisesti, nuoren rikoskäyttäytymisellä ei olisi suurta vaikutusta, sillä kontrolli kohdistuisi valikoivasti tiettyihin nuoriin.</p> <p>Tulokseksi saatiin, että nuoren rikoskäyttäytymisen laajuus oli keskeinen tekijä poliisille kiinnijäämisen riskiä arvioidessa. Kun mallinnuksessa vakioitiin rikoskäyttäytyminen ja muut tekijät, havaittiin, että vertailuryhmää suurempi riski kiinnijäämiseen oli esimerkiksi pojilla, kaupungissa asuvilla, heikosti koulussa menestyvillä, ammattikouluun pyrkivillä ja usein humalahakuisesti juovilla nuorilla. Leimaamisteorian vastaisena tuloksena oli, että rikoskäyttäytyminen oli vahva poliisikontrollia ennustava tekijä. Teorian mukaisina tuloksina havaittiin, että kontrolli kohdistui esimerkiksi poikiin, kaupungissa asuviin ja heikosti koulussa menestyviin nuoriin.</p> <p>Avovastauksia tutkittiin sisällönanalyysin menetelmällä (N=394). Tulokset esitetään numeerisesti ja vastauksia kuvaillen. Avovastausten perusteella analysoidaan, missä tilanteissa ja millaisten tekojen yhteydessä kiinnijääminen tapahtui. Lisäksi tarkastellaan, millaisia toimenpiteitä poliisit nuorten mukaan käyttivät.</p> <p>Tulosten mukaan poliisikontrolli kohdistui nuorten julkisessa paikassa harjoittamaan toimintaan. Kiinnijäämiseen johtaneet teot ja tilanteet olivat hyvin moninaisia. Yleisin syy poliisille kiinnijäämiseen oli mopoiluun liittyvä tilanne. Lisäksi alkoholiin liittyvät teot nousivat vastauksissa esiin. Tutkimusmenetelmiä yhdistämällä tarkasteltiin vielä perusteellisemmin kontrollin kohdistumista. Pohdinnassa on arvioitu mahdollisia syitä, miksi tiettyihin ryhmiin kohdistui poliisikontrollia.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords nuoret poliisi kontrolli nuorisorikollisuus leimaamisteoria		

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information